

การบูรณาการศีล 5 กับการแก้ไขปัญหาความยากจนในสังคมไทย *

THE INTEGRATION OF FIVE PRECEPTS AND SOLUTION TO POVERTY IN THAI SOCIETY

พระมหาถาวร ขนติวิโช

Phramaha Thavorn Khantiwicho

วัดป่าธัญญาราม

Wat Pa Thanyaram

Corresponding Author Email: Mahawon259@gmail.com

บทคัดย่อ

สำหรับประเทศไทย ความยากจนเป็นความขัดสนทางเศรษฐกิจ ขาดการศึกษา ขาดทรัพยากร ขาดที่ดินทำกินขาดการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ขาดข้อมูล ข่าวสารความรู้ในการประกอบอาชีพ ไม่สามารถเข้าถึงบริการและความช่วยเหลือของ ภาครัฐได้ รวมทั้งการมีภาระฟุ้งฟ้างสูง

การแก้ไขปัญหาความยากจนการนำหลักศีล 5 กับเบญจธรรมเป็นหลักที่ช่วยการ แก้ปัญหาจากตนเอง นำไปสู่แผนพัฒนาชุมชน สังคม ประเทศชาติต่อไป การบูรณาการ หลักศีล 5 และหลักเบญจธรรม 5 เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน 1. ไม่ฆ่าสัตว์ กับ เมตตา กรุณา ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกันมีความเอื้อเฟื้อต่อกันไม่ทำร้ายกันจะเกิดความปลอดภัย ในชีวิต 2. ไม่ลักทรัพย์ กับ สัมมาอาชีวะ(เลี้ยงชีพชอบ คำนึงถึงกฎหมายและจริยธรรม) คือ ยินดีในทรัพย์ของตนในโลกอยากได้สิ่งของของคนอื่น แล้วเลี้ยงอาชีพในอาชีพที่ไม่ผิด กฎหมายและจริยธรรม 3. ไม่ประพฤติดินในกาม กับ กามสังวร (ไม่มกมากในกาม) 4. ไม่ พุดกับ สัจจะ (พูดจริงทำจริง) 5. ไม่ดื่มสุราและเมรัย กับ มีสติสัมปชัญญะ(อยู่กับปัจจุบัน) ไม่ทำให้มีความสิ้นเปลือง ทั้งทรัพย์สิน ทั้งเวลา ซึ่งจะทำให้เกิดความประมาท ผลของการ นำหลักศีล 5 และเบญจธรรมมาบูรณาการ คือ สร้างความสร้างความปรองดอง ลดความ ขัดแย้ง สร้างความมั่งคั่ง สร้างความปลอดภัยในชีวิต และจิตใจ

คำสำคัญ: การบูรณาการศีล 5; การแก้ไขปัญหาความยากจน; สังคมไทย

Abstract

For Thailand, poverty is economic deprivation, lack of education, lack of resources, lack of arable land, lack of union and political participation, lack of information, knowledge in occupation, lack of access to government services and assistance including having a high dependency burden.

Solving poverty problems by adopting the five precepts and the five principles that help solve problems from one's self leading to the development plan for the community, society, and the nation The Integration of the 5 Precepts and the 5 Dhamma Principles to solve the problem of poverty as follows: 1. Not to kill but being kind to each other, not harm each other will lead the living to safety, 2. Not to steal by right livelihood, (make a lawful and ethical living) is rejoicing in one's possessions in the world, coveting other people's things. and raise a career in a career that is not illegal and ethical. 3. Do not misconduct in sensual pleasures and sexual misconduct avoidance (not being sexual indulged). 4. Do not tell a lie but speak with truth (speak truthfully and act truthfully) 5 Not to drink alcoholic beverages but being mindful (Living in present moment). This does not cause wastage both property and time, which will cause negligence. The result of the integration of the 5 precepts and the 5 dhamma is to create harmony, to reduce conflict, to build wealth and to create safety in life and mind.

Keywords: Integration of 5 precepts; Poverty Solution; Thai society

บทนำ

จากการประเมินสถิติอย่างเป็นทางการของภาครัฐ อัตราความยากจนของประเทศไทยเพิ่มขึ้นเป็นสองครั้งในปี 2559 และปี 2561 ภาคครัวเรือนมีความเปราะบางจากภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงและสภาพเศรษฐกิจตกต่ำ ในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา และนับตั้งแต่ที่มีการตีพิมพ์ข้อมูลภาวะความยากจนอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2531 นั้น ประเทศไทยได้ประโยชน์จากการพัฒนาด้านสังคมและเศรษฐกิจที่สำคัญหลายประการ อัตราความยากจนอย่างเป็นทางการลดลงจากร้อยละ 65.2 ในปี 2531 เป็นร้อยละ 9.85 ในปี 2561 อย่างไรก็ตามในช่วงไม่กี่ปีก่อนหน้านี้ การเติบโตของรายได้และการบริโภคของครัวเรือนได้หยุดชะงักทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครัวเรือนที่อยู่ในกลุ่มรายได้ต่ำล่างสุดของระดับการกระจายรายได้ ซึ่งในระหว่างปี 2558 ถึงปี 2561 อัตราความ

ยากจนของประเทศไทยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 7.21 เป็นร้อยละ 9.85 และค่าสัมบูรณ์ของประชากรที่อยู่ในภาวะยากจนเพิ่มสูงขึ้นจาก 4,850,000 คน เป็นมากกว่า 6,700,000 คน ในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวนประชากรในสองภูมิภาคนี้ยากจนเพิ่มขึ้นมากกว่าครึ่งล้านคนตั้งแต่ปี 2558 จนถึงปี 2561

อัตราความยากจนอย่างเป็นทางการของประเทศไทยเพิ่มสูงขึ้นในปี 2559 และอีกครั้งในปี 2561 ซึ่งนับว่าเป็นอัตราความยากจนอย่างเป็นทางการที่เพิ่มขึ้นเป็นครั้งที่สี่และครั้งที่ห้านับแต่ปี 2541 โดยก่อนหน้านี้ อัตราความยากจนของประเทศไทยเคยเพิ่มขึ้นมาแล้วสามครั้งในปี 2541 ถึง 2551 ซึ่งเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับวิกฤติการณ์ทางการเงินในปี 2561 นับเป็นครั้งแรกที่ภาคใต้เป็นภูมิภาคที่มีอัตราความยากจนสูงที่สุดในประเทศในปี 2561 แม่ฮ่องสอน ปัตตานี กาฬสินธุ์ นราธิวาส และตากเป็นห้าจังหวัดที่มีอัตราความยากจนสูงที่สุด จังหวัดในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใกล้พรมแดน หรืออยู่ในเขตพื้นที่ขัดแย้งในภาคใต้ ภาวะความยากจนที่เพิ่มสูงขึ้นในปี 2561 เกิดขึ้นทั่วทุกภูมิภาคใน 61 จังหวัดจาก 77 จังหวัดทั่วประเทศ การพลิกผันของการลดอัตราความยากจนเกี่ยวข้องกับสภาพเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมที่แย่งลง

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา อัตราการเติบโตของประเทศไทยอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ที่มีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในปี 2562 ประเทศไทยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ต่ำที่สุดในภูมิภาคอยู่ที่ร้อยละ 2.7 (ตัวเลขประมาณการ ณ เดือนตุลาคม 2562)

การเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางทั่วทั้งภูมิภาคเนื่องจากการเติบโตด้านเศรษฐกิจและการค้าทั่วโลกอ่อนตัวลงและส่งผลกระทบต่อส่งออกของประเทศไทย ภาวะภัยแล้งได้เริ่มส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของเกษตรกรซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มที่ยากจนที่สุดอยู่แล้วอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็เผชิญกับการหดตัว การเปลี่ยนแปลงด้านรายได้ครัวเรือนเมื่อไม่นานมานี้บอกถึงต้นตอของการเปลี่ยนแปลงภาวะยากจน รายได้ที่แท้จริงจากภาคการเกษตรและภาคธุรกิจลดลงในครัวเรือนที่อยู่ในเขตชนบทและเขตเมืองตามลำดับ รายได้จากค่าแรงของครัวเรือนในเขตเมืองก็ลดลงด้วยเช่นกัน

เรื่องนี้เป็นสัญญาณที่บ่งบอกถึงแนวโน้มความพลิกผันที่เคยเกิดขึ้นทั่วประเทศในอดีตระหว่างปี 2550-2556 นั้น ค่าแรง รายได้จากภาคการเกษตร และเงินกลับบ้านของแรงงานในประเทศมีผลช่วยให้ความยากจนลดลง แต่ในปี 2558-2560 นี้ สิ่งเหล่านี้กลับเป็นต้นตอทำให้ความยากจนเพิ่มสูงขึ้น การสังเกตข้อมูลตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมาแสดงให้เห็นว่าครัวเรือนต่างรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่แย่ลงกว่าเดิม

ปัญหาความยากจนที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนอกจากจะมีเหตุจากสภาวะเศรษฐกิจหรือปัญหาครอบครัวนำไปสู่สังคมที่ยากจนก็ตาม ถึงกระนั้นสิ่งที่จะเป็นเครื่องหรือหลักยึด

แนวคิดใจก็คือหลักธรรมทางพุทธศาสนาซึ่งก็คือศีล 5 ประกอบกับเบญจธรรม กล่าวคือ มีสมาธิคือการประพาสหรือการเลี้ยงชีพโดยชอบไม่เบียดเบียนผู้อื่นก็จะสามารถนำหลักธรรมเหล่านี้มาใช้ในการประยุกต์เพื่อแก้ไขความยากจนได้

ในสังคมไทยปัจจุบันมีวิวัฒนาการในเรื่องเทคโนโลยีและความทันสมัยรวดเร็วและสามารถสื่อสารออนไลน์ได้อย่างคล่องตัว แต่สิ่งที้อาจจะขาดไปคือคุณธรรมจริยธรรมอันเนื่องมาจากการรักษาศีล 5 ของประชาชนทุกวันนี้ยังห่างไกลและไม่เห็นความสำคัญ ซึ่งหลักศีล 5 เป็นหลักการใช้ชีวิตเบื้องต้นของประชาชนคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สะท้อนคิดในเรื่องหลักธรรมทางพุทธศาสนาช่วยแก้ไขปัญหามิ่ว่าจะโดยทางตรงและโดยทางอ้อมล้วนมีทางออกแต่หากว่าทุกวันนี้สังคมไทยเป็นสังคมติดิจิตอลเป็นความเร่งรีบในการทำมาหากิน ในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำและยังมีปัจจัยที่แทรกซ้อนคือไวรัสโควิด 19 เข้ามาทำให้การทำมาหาเลี้ยงชีพในครอบครัว ในชุมชน ในสังคมเป็นไปด้วยความยากลำบาก เกิดปัญหาทับซ้อน คือ ความยากจนในสังคมไทย ทำให้ประชาชนใช้ชีวิตอย่างยากลำบาก เกิดปัญหาการทุจริตเกิดขึ้น รวมถึงเหตุอาชญากรรมต่างๆที่ปรากฏตามข่าวหลาย ๆ สำนัก เพราะฉะนั้นจะนำหลักศีล 5 เข้ามาธรรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญและสะท้อนคิดว่าหลักธรรมทางพุทธศาสนาถึงแม้จะเป็นหลักธรรมดั้งเดิมแต่ก็ยังมีประโยชน์กับคนในประเทศไทยในปัจจุบันได้เพราะฉะนั้นผู้เขียนจึงให้ความสนใจในการเขียนการบูรณาการหลักศีล 5 กับการแก้ปัญหาความยากจนในสังคมไทยเพื่อเป็นประโยชน์ในแวดวงวิชาการต่อไป

ความสำคัญของศีล 5

สังคมไทยในปัจจุบันเป็นสังคมที่มีความรู้การปฏิบัติมีความรวดเร็วทันสมัยในเรื่องของเทคโนโลยี การสื่อสาร การเดินทางคมนาคมต่าง ๆ มีความสะดวกสบาย แต่สิ่งที่ขาดหายไปคือการแก้ไขปัญหาคความยากจน ต้องเริ่มต้นจากแนวคิดของประชากรในประเทศก่อน พฤติกรรมของการใช้ชีวิตที่ต้องอาศัยปัจจัย 4 ไม่ว่าจะเป็นเครื่องนุ่งห่ม อาหาร ยา รักษาโรค รวมถึงที่อยู่อาศัยเหล่านี้ ต้องเกิดจากหลักคิดที่พอเพียงสามารถบูรณาการกับหลักพุทธศาสนาคือการรักษาศีล 5 ประชาชนเมื่อมีการประพฤติศีล 5 การที่จะนำแนวคิดความสันโดษความพอเพียงมาใช้จะสามารถเข้าใจและเรียนรู้ได้

หลักพุทธธรรมพื้นฐานกับการดำรงชีวิต

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าคนไทยส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา วิถีชีวิตของคนไทยทั้งในอดีตและปัจจุบันนี้ผูกพันอยู่กับพุทธศาสนามานาน คนไทยนำคำสอนทางพระพุทธศาสนามาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต จนกลายเป็น

ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ อย่างไรก็ตามหลักพุทธธรรมนี้เป็นคำตอบเพื่อบุคคลหลายระดับ ทั้งระดับการดำเนินชีวิตอย่างชาวโลก (โลกียชน) และระดับที่ต้องการหลุดพ้นจากกิเลส (โลกุตตรชน) ซึ่งขึ้นอยู่กับความประสงค์ของบุคคลว่าจะเลือกดำเนินชีวิตในระดับใดแต่สิ่งสำคัญคือทุกคนต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ฉะนั้นพุทธศาสนิกชน จึงจำเป็นต้องรู้ต้องเข้าใจหลักพุทธธรรมเสียก่อน โดยเฉพาะในระดับพื้นฐานที่เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ซึ่งในงานวิจัยนี้จะกล่าวหลักพุทธธรรมพื้นฐานในการดำเนินชีวิตต่อไปนี้

หลักพุทธธรรมพื้นฐานในการดำรงชีวิต พุทธศาสนามุ่งสอนให้คนทำความดีละเว้นความชั่ว ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ เรียกว่า หัวใจหรือแก่นของพุทธศาสนา (มนูญ วงศ์นารี, 2536) ซึ่งน่าจะช่วยให้บุคลิคนำชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะถ้าคนเรารู้จักทำความดีละเว้นความชั่ว จิตใจดี บริสุทธิ์ มีสติรู้ตัว รู้ผิดชอบชั่วดี ทั้งฝึกฝนประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งดีงามไม่เบียดเบียนไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นมีเมตตากรุณาต่อผู้อื่นถ้ามีจิตใจที่บริสุทธิ์ ย่อมเปรียบเสมือนมีหางเสือเรือ คอยควบคุมประกับประคองนาวาชีวิต คือ กาย วาจา ให้ดำเนินไปในสิ่งที่ถูกต้องที่เหมาะสมที่ควรจนเป็นนิสัยได้ จนเรียกว่าคือพื้นฐานในการดำรงชีวิต สังคมก็ย่อมเป็นสุข

เบญจศีล ความประพฤติชอบทางกาย และวาจา การรักษากาย วาจาให้เรียบร้อยการรักษากายตามระเบียบวินัย ข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว การควบคุมตนเองให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2543) เบญจศีล เป็นหลักควบคุมความประพฤติเบื้องต้น สำหรับให้มนุษย์ตั้งอยู่ในคุณธรรมเพื่อให้ประพฤติความดียิ่ง ๆ ขึ้น เบญจศีลเป็นข้อกำหนดความประพฤติอย่างต่อที่สุดของมนุษย์เท่าที่จำเป็นพอที่จะให้สังคมมนุษย์อยู่กันได้อย่างปกติสุขมีชีวิตและทรัพย์สินปลอดภัยตามสมควร (พระราชวิสุทธิโมลี (ทองดี สุรเตโช), 2526)

เบญจธรรม หรือเบญจกัลยาณธรรม ธรรม 5 ธรรมอันดีงาม 5 อย่าง คุณธรรม 5 ประการ คู่กับเบญจศีล เป็นธรรมเกื้อกูลแก่รักษาเบญจศีล ผู้รักษาเบญจศีลควรมีไว้ประจำใจ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2543) เบญจศีลจะบริสุทธิ์อยู่ได้ หรือมนุษย์จะสามารถปฏิบัติตามได้ก็ด้วยมีธรรมบางประการคอยสนับสนุนคอยประกับประคองหรือคอยกระตุ้นใจของมนุษย์ ให้คงไว้เหนียวแน่น ๆ เบญจธรรม 5 ประการ ได้แก่ 1) เมตตา กรุณาเป็นธรรมสนับสนุนศีลข้อที่ 1 หมายถึง ความรักความปรารถนาดีต่อผู้อื่น ต้องการให้เขาอยู่เป็นสุขเมื่อเขาประสบทุกข์ ก็คิดจะช่วยให้เขาพ้นทุกข์ธรรมข้อนี้ ทำให้มนุษย์เลิกพยาบาท จองเวรและล้างผลาญกันได้ 2) สัมมาอาชีวะเป็นธรรมสนับสนุนศีลข้อที่ 2 หมายถึงความพากเพียร เลี้ยงชีวิตในทางที่ชอบ ความมีอาชีพสุจริต ธรรมข้อนี้ทำให้มนุษย์ละเว้นมิฉ้อฉล โดยคำนึงถึงคุณภาพความเป็นคนของตน สามารถจัดความบีบคั้นทางใจอันเกิดจากความยากจนลงเสียได้เมื่อมีอาชีพสุจริตก็สามารถควบคุมใจไม่ให้เบียดเบียนทรัพย์ผู้อื่นได้ 3) กาม

สังวร เป็นธรรมสนับสนุนศีลข้อที่ 3 หมายถึง ความสำรวมในกาม ควรระมัดระวังไม่ประพฤติกามมากในกามความควบคุมอารมณ์ข่มใจ ไม่ให้ฝึกฝนตนเกินขอบเขตจนถึงขั้นทำลายน้ำใจผู้อื่นเป็นเหตุให้ชื้อสัตย์ต่อสามีภรรยาของตัว ไม่ประพฤตินอกใจคู่ครองของตัวได้ 4) สัจจะ เป็นธรรมสนับสนุนศีลข้อ 4 หมายถึง ความมีสัจจะประพฤติตนเป็นคนตรง ทำให้มีความเที่ยงธรรมเชื่อถือตรงมีความจริงใจต่อผู้อื่นเป็นเหตุให้ไม่พูดปดไม่หลอกลวง ไม่ทำลายประโยชน์ของผู้อื่นแต่เป็นคนตรงไปตรงมา รักความยุติธรรม 5) สติสัมปชัญญะ เป็นธรรมสนับสนุนศีลข้อที่ 5 หมายถึง ความมีสติคอยตรวจตราไม่เลินเล่อผลอตัว ทั้งก่อนและกำลังทำ พุทิตใจไม่เผลอเรอในการทำงาน มีความรอบคอบเป็นเหตุให้รู้จักพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบ เห็นคุณและโทษที่พึงมีแก่ตนเอง แก่การงานทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการดื่มสุรามรัยและเสพสิ่งเสพติดได้ (พระราชวิสุทธิโมลี (ทองดี สุรเตโช), 2526)

แนวคิดหลักพุทธจริยธรรม

จริยธรรมหรือ จรรยาบรรณมีความหมายหลายอย่างคุณค่าของจริยธรรมต่อชีวิตมนุษย์ จริยธรรมยังเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและเป็นหลักปฏิบัติทำให้มนุษย์มีความหนักแน่น ช่วยทำให้มนุษย์สามารถกำหนดเป้าหมายของชีวิตได้และช่วยให้มนุษย์สามารถแก้ไขปัญหาชีวิตได้ (ภิภพ วังเงิน, 2545) สังคมเกิดความเจริญก้าวหน้า เนื่องจากจริยธรรมมีความจำเป็นต่อชีวิตและจิตใจของมนุษย์ ทำให้บุคคลมีหลักปฏิบัติชีวิตที่ดีขึ้นก้าวหน้าขึ้นปกครองตนเองได้ ทำให้คนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบเพียบพร้อมด้วยจริยธรรมอันมีประโยชน์ต่อชีวิตและจิตใจของมนุษย์ในสังคมส่วนรวม เป็นบ่อเกิดแห่งความเจริญทั้งหลายที่เรียกว่า วัฒนธรรม อารยธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญที่สุดคือจริยธรรมมีประโยชน์ (ลำดวน ศรีมณี, 2543)

หลักพุทธจริยธรรม

พุทธจริยธรรม เป็นหลักหรือแนวทางแห่งการประพฤติปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาที่ทำให้ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามเกิดความสุขทั้งทางกายและใจ โดยหลักทั่วไปของพุทธจริยธรรม คือการงดเว้นจากสิ่งที่ชั่ว และมุ่งกระทำแต่สิ่งที่ดีงาม ทางกาย วาจา ในเบื้องต้นและใจ ในระดับสูง เพื่อให้เกิดจิตใจที่บริสุทธิ์ ขจัดกิเลสที่เข้ามาในจิตใจได้อย่างเด็ดขาด เพื่อมุ่งสู่มรรคผล และนิพพาน โดยสรุปแล้วพุทธจริยธรรม มีใจความสำคัญอยู่ 3 ประการ

1. สพพปาปสฺส อภณฺณการไม่ทำบาปทั้งปวงคือ การไม่ประพฤติดิต ในทุจริตธรรม 3 อย่างคือทางกายทางวาจาและทางใจ แต่ควรประพฤติสุจริตธรรมแทน มีสุจริตทางกาย
2. กุสสสุปปสมปทาการทำความกุศลให้ถึงพร้อมคือ การรู้ในการดำรงชอบ

3. สัจจิตตปริโยทปนํ การทำจิตของตนให้ผ่องแผ้วคือ การชำระจิตของตนให้ขาวรอบ (ชัยวัฒน์ อัตพัฒน, 2543)

ศีล 5 หลักปฏิบัติตนเบื้องต้นในพระพุทธศาสนา

ศีล หมายถึง เจตนาอันคิดจะระงับรักษาความประพฤติกายวาจาให้เรียบร้อยดีงาม ปราศจากโทษ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) วาริตศีล คือ ศีลอันสำเร็จด้วยความเว้นจากโทษทุราจาร ได้แก่ เบญจเวรวัรติ เจตนาเครื่องเว้นจากเวร 5 คือ ปาณาติบาต อทินนาทาน กาเมสุมิฉฉาจาร มุสาวาท เสพสุราเมรัยเป็น อย่างต่ำ อาชีวะมัญญุทศีล ศีลมีความเล็งชีพเป็นที่ 8 คือ เว้นจากกายทุจริต 3 มีปาณาติบาต เป็นต้น เว้นจากวจีทุจริต 4 คือ มุสาวาท กล่าวเท็จ ปิสุณวาจา กล่าววาจาส่อเสียด ยุยงให้เขาแตกกัน ผรุสวาจา กล่าวคำหยาบเสียดแทงผู้อื่นให้เจ็บใจ สัมผัปปาลาปะ กล่าวคำโปรยปรายประโยชน์เสีย กับทั้งเว้นจากมิฉฉา อาชีวะ คือความเล็งชีพโดยผิดทาง ไม่ชอบธรรมเป็นอย่างสูง 2) จาริตศีล คือ การประพฤติกิริยามารยาทให้ต้องตามแบบอย่างของตระกูลอันดีและประพฤติกิจวัตรให้ถูกต้องตามวิธีของหมู่ที่ตนเนื่องอยู่ด้วยเป็นอย่างต่ำ การตั้งอยู่ในกัลยาณธรรมคือ คุณความดีงามตรงกันข้ามกับโทษทุราจาร เช่นกายสุจริต 3 ความมีเมตตาจิตคิดปราณีแก่ชีวิตของสัตว์อื่นถือเอาแต่ของที่เจ้าของปลงใจให้ บริโภคตามแต่ในทางที่ปราศจากโทษ วจีสุจริต 4 กล่าวคำจริง กล่าวคำอันชักนำให้เกิดสามัคคี กล่าวคำสุภาพ กล่าวคำก่อปรด้วยประโยชน์ สัมมาอาชีวะ คือคิดทางความเล็งชีพิตโดยชอบธรรมเป็นอย่างสูง

ศีลพื้นฐาน หรือขั้นต้นที่สุด การไม่เบียดเบียนผู้อื่นไม่ว่าจะด้วยทางกาย หรือวาจา และการไม่ทำลายสติสัมปชัญญะที่เป็นตัวคุมศีลของตน ศีลขั้นต้นที่สุดนี้นิยมเรียกกันว่า ศีล 5 ศีลนั้นมี 2 ระดับ หนึ่งระดับทั่วไป ได้แก่ระดับธรรม เป็นข้อแนะนำสั่งสอนหรือหลักความประพฤติที่แสดง เป็นไปตามกฎธรรมดาแห่งความดีความชั่วที่เรียกว่ากฎแห่งกรรม ผู้ที่ทำดีทำชั่วหรือรักษาละเมิดศีลย่อมได้รับผลดีผลชั่วเองตามธรรมดาของเหตุปัจจัย หรือตามกฎแห่งกรรมนั้น สองระดับเฉพาะ หรือระดับที่เป็นวินัย คือ เป็นแบบแผนข้อบังคับที่บัญญัติคือ วางหรือกำหนดขึ้นไว้เป็นเสมือนกฎหมาย สำหรับกำกับความประพฤติของสมาชิกในหมู่ชนหรือชุมชนหนึ่ง โดยสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหมู่คณะหรือชุมชนนั้นโดยเฉพาะ ผู้ที่ละเมิดบทบัญญัตินี้มีความผิดตามกฎหมายของหมู่ ช้อนเข้ามาอีกชั้นหนึ่ง เพิ่มจากอกุศลเจตนาที่จะได้รับผลตามกฎแห่งกรรมของธรรมชาติ เมื่อพิจารณาตามหลักนี้ หมู่มนุษย์ทั้งหมดมีสภาพต่างหันตามกาลเทศะ ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของภาวะความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เป็นต้น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2552) ดังนั้น สำหรับสังคมมนุษย์ทั่วไปพระพุทธศาสนาจึงแนะนำสั่งสอน

หรือเสนอหลักธรรมที่นิยมกันเรียกว่า ศีล 5 ไว้เป็นข้อกำหนดอย่างต่ำหรือหลักความประพฤติที่น้อยที่สุดในระดับศีล

แม้กระทั่งกฎหมายในสังคมส่วนใหญ่แล้วล้วนมีรากฐานมาจากคำสอนในศาสนาทั้งสิ้น กฎหมายไทยไม่ว่าจะบัญญัติอยู่ในรูปแบบของ พ.ร.บ. ประมวลกฎหมาย หรือในชื่ออย่างอื่น มีอยู่จำนวนมากมายไม่ต่ำกว่าหลักพันฉบับ เนื้อหาสาระของกฎหมายในหลายบทบัญญัติ ต่างมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับข้อห้ามในศีล 5 สอดแทรกอยู่ ข้อห้ามต่าง ๆ เหล่านั้นอยู่ตรงไหนในประมวลกฎหมายอาญาและมีเนื้อหาสาระ

1. ปาณาติปาตา เวรมณี สิกขาปะทัง สมาธิยามิ (การเว้นจากฆ่าสัตว์ และการเบียดเบียนชีวิตผู้อื่นในประมวลกฎหมายอาญามีบัญญัติในเรื่องของความผิดที่เกี่ยวกับการกระทำต่อชีวิตผู้อื่นในลักษณะที่เป็นความผิดทางกฎหมายโดยมีความสำคัญอยู่ตั้งแต่มาตรา 288 ถึงมาตรา 294 ซึ่งโทษสูงสุดในการฝ่าฝืนข้อห้ามของกฎหมายคือประหารชีวิต ที่ถูกบัญญัติอยู่ในมาตรา 289

2. อทินนาทานา เวรมณี สิกขาปะทังสมาธิยามิ (ห้ามลักทรัพย์ ลักขโมย และเอาสิ่งของผู้อื่นมาครอบครองอย่างไม่ถูกต้อง) ในประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติไว้อย่างละเอียดโดยแยกเป็นฐานความผิดต่างๆ เช่น ลักทรัพย์ วิ่งราว กรรโชก ปล้น ฉ้อโกง ยักยอก รับของโจร ฯลฯ ซึ่งอยู่หลัก ๆ แล้วอยู่ในมาตรา 334 ถึงมาตรา 357 ซึ่งความผิดในส่วนนี้มีโทษจำคุกสูงสุดที่ยี่สิบปี

3. กามสมุจฉาจารา เวรมณี สิกขาปะทังสมาธิยามิ เป็นข้อห้ามที่ว่าด้วย การประพฤติไม่เหมาะสมในทางเพศ ไม่ประพฤติผิดในกามผิดลูกเมียผู้อื่น ถ้าดูในเนื้อหาของศีลข้อนี้จะอยู่ที่การมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมทางเรื่องเพศ แต่ในประมวลกฎหมายอาญาได้มีบัญญัติข้อห้ามกว้างกว่าแค่เรื่องเพศ เช่น เรื่องการพรากผู้เยาว์ ที่ไม่ได้หมายถึงแค่การนำผู้เยาว์ที่ไม่เกิน 15 ปี หรือ 17 ปี ไปเพื่อการกระทำชำเราทางเพศเท่านั้น แต่แค่พรากไปจากผู้ปกครองก็ถือว่ามีความผิดแล้ว รายละเอียดในส่วนนี้จะปรากฏอยู่ในมาตรา 317-320 ส่วนความผิดที่เกี่ยวกับการกระทำทางเพศโดยตรงเช่น คำประเวณี อนาจาร ข่มขืน ซึ่งมีการบัญญัติในกรณีที่แตกต่างกันอยู่ในหลายมาตรา ได้แก่มาตรา 276 – 287/2 โทษสูงสุดอยู่ที่จำคุกยี่สิบปีหรือในบางกรณีอาจมีโทษถึงประหารชีวิต

4. มุสาวาทา เวรมณี สิกขาปะทังสมาธิยามิ (ห้ามโกหก และพูดเท็จ) ในประมวลกฎหมายอาญาความผิดในข้อนี้จะอยู่ในส่วนของความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรม เช่น การแจ้งความเท็จ การให้การเท็จ เบิกความเท็จ นำสืบเท็จ ที่ปรากฏอยู่ในมาตรา 172-180 หากผู้ใดกระทำความผิดอาจมีโทษจำคุกสูงสุดอยู่ที่เจ็ดปี

5. สุราเมรยมชฺชปมาทฏฐานา เวรมณี สิกขาปะทังสมาธิยามิ (ละเว้นจากการดื่มสุรายาเมา อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท) แม้ศีลข้อนี้จะไม่ได้นำไปบัญญัติไว้ในประมวล

กฎหมายอาญาโดยละเอียดหรือมีจำนวนมาตราที่มากเท่าศีล 5 ข้ออื่น ๆ แต่ยังปรากฏอยู่ในมาตรา 66 ซึ่งมีใจความโดยสรุปว่า ความมีนเมาเพราะเสพสุราหรือสิ่งเมาอย่างอื่นจะยกขึ้นเป็นข้อแก้ตัวในการกระทำความผิดไม่ได้ ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่ได้

เมื่อนำศีล 5 ที่เราเคยรู้จักกันดีอยู่แล้วในฐานะของข้อบัญญัติหรือคำสอนในศาสนาพุทธมาเปรียบเทียบกับข้อกฎหมายที่ยกตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าศีล 5 หรือ เบญจศีล ที่เรารู้จักกันดีนั้น มีความครอบคลุมการใช้ชีวิตในหลายมิติ ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นผู้ที่นับถือพุทธศาสนา หรือต่างศาสนา หรือแม้กระทั่งไม่นับถือศาสนาใด ๆ การปฏิบัติตามศีล 5 ล้วนมีประโยชน์ทั้งสิ้น และหากผู้คนในสังคมยึดหลักนี้ก็จะช่วยให้สังคมเกิดความสงบสุขร่มเย็นได้

ประโยชน์ของศีล 5 นอกจากจะทำให้สังคมสงบสุขแล้ว ก็ยังส่งผลบุญให้แก่ตัวเราเองอีกด้วย โดยอนิสงส์จากการประพฤติตัวเป็นคนดีตามศีล 5 มีด้วยกัน ดังนี้

ศีลข้อที่ 1 เว้นจากการฆ่าสัตว์ จะทำให้เป็นผู้มีอวัยวะครบสมบูรณ์งดงาม มีร่างกายสมส่วน ผิวพรรณงดงาม มีความแคล่วคล่องว่องไว เป็นที่รักของคนที่พบเห็น สุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่มีโรคภัย ไม่พลัดพรากจากคน ของรัก และทำให้มีอายุยืนยาว

ศีลข้อที่ 2 เว้นจากการลักทรัพย์ จะทำให้เป็นคนที่มีทรัพย์สิน มั่งคั่ง ไม่อดอยาก ไม่มีความยากจน มีความเป็นอยู่ที่สุขสบายไม่เดือดร้อน

ศีลข้อที่ 3 เว้นจากการประพฤติดีในกาม จะส่งผลให้ไม่มีศัตรูคู่อาฆาต มีเสน่ห์ เป็นที่รักของคนทั่วไปและจากคนทุกเพศทุกวัย ไม่พลัดพรากจากคนและของรัก

ศีลข้อที่ 4 เว้นจากการพูดโกหก จะส่งผลให้เป็นคนพูดจาไพเราะ มีพื้นขาวสะอาด เรียงสวงาม มีกลิ่นปากหอม มีคำพูดที่น่าเชื่อถือ จิตใจไม่ฟุ้งซ่าน มีความมั่นคงไม่หวั่นไหว มีคนยกย่องให้ความเคารพยำเกรง

ศีลข้อที่ 5 เว้นจากการดื่มสุราเมรัย จะส่งผลให้มีความเฉลียวฉลาดในการทำงาน ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ทำให้มีสติมั่นคงอยู่เสมอ เป็นคนมีความรู้ ไม่เป็นคนเกียจคร้าน เป็นคนไม่ประมาท เป็นผู้ฉลาดรู้ในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ (Wongnai, 2566)

สีเลน สุกติ ยนติ สีเลน โภคสมปทา สีเลน นิพพุติ ยนติ ตสมา สีล วิโสธเย แปลว่า ขนทั้งหลายย่อมไปสู่สถานที่ที่ดีได้ด้วยศีล เป็นผู้ที่มีทรัพย์สินมั่งคั่งได้ด้วยศีลไปสู่พระนิพพานได้ด้วยศีล เพราะฉะนั้น ท่านผู้ฉลาดพึงชำระ (รักษา) ศีลให้บริสุทธิ์ (กรมการศาสนากระทรวงวัฒนธรรม, 2557)

ศีล 5 เป็นธรรมะพื้นฐานของมนุษย์ ไม่เลือกชั้นวรรณะ เชื้อชาติศาสนามีสาระเดียวกันหากแต่แตกต่างกันเท่านั้น ถ้ามนุษย์ในโลกปฏิบัติตนอยู่ในศีล 5 ประการอย่างเคร่งครัดเป็นประจำหรือที่เรียกว่านิจศีลสังคมย่อมสงบสุขชาวโลกย่อมร่มเย็นกันทั่วหน้า เพราะทุกคนมีความประสงค์อยากให้เห็นสังคมทั่วทั้งโลกมีความสามัคคีสงบสุขโดยเริ่มจาก

ประเทศไทยของเราเป็นเบื้องต้น จึงได้คิดนำคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เป็นคำสอน
สากลมาดำเนินการในรูปแบบของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 เป็นการเริ่มที่หน่วยเล็ก ๆ
ของครอบครัว มาถึงระดับหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ

1. เพื่อสืบสานงาน อ.ป.ต. (หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล)
2. เพื่อความสามัคคีและประโยชน์สุขของประชาชน
3. เพื่อความมั่นคงและสันติสุขของประเทศชาติ
4. เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ

นางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผลของโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ได้แก่

1. สร้างความปรองดอง
2. ลดความขัดแย้ง
3. สร้างความมั่งคั่ง
4. สร้างความปลอดภัย (พระเทพสิงหราชจารย์ (โสภณ โสภโณ), 2561)

คำสอนทางพระพุทธศาสนาที่แก้ปัญหาความยากจน

สาเหตุความยากจนในประเทศไทย สำหรับประเทศไทย ความยากจนเป็นความขัด
สนทางเศรษฐกิจ ขาดการศึกษา ขาดทรัพยากร ขาดที่ดินทำกินขาดการรวมกลุ่มและการมี
ส่วนร่วมทางการเมือง ขาดข้อมูลข่าวสารความรู้ในการประกอบอาชีพ ไม่สามารถเข้าถึง
บริการและความช่วยเหลือของภาครัฐได้ รวมทั้งการมีภาระฟุ้งฟุ้งสูง การวัดความยากจน
ของ สศช. ได้ใช้แนวคิดการวัดความยากจนแบบสมบูรณ์เช่นเดียวกับธนาคารโลก โดย
คำนวณหาเส้นความยากจนหรือรายจ่ายขั้นต่ำที่สุดเพื่อการบริโภคขั้นพื้นฐาน และสามารถ
ดำรงชีวิตอยู่ได้ ซึ่งประกอบไปด้วยเส้นความยากจนด้านอาหาร และเส้นความยากจนที่
ไม่ใช่อาหารขั้นพื้นฐาน (ประกอบด้วยหมวดสินค้า 9 กลุ่มได้แก่ ค่าที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายใน
ครัวเรือน ค่าจ้างบุคคลที่ให้บริการครัวเรือน ค่าเสื้อผ้า ค่ารองเท้า ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลค่า
รักษาพยาบาล ค่าเดินทางและการสื่อสาร และค่าใช้จ่ายการศึกษา) โดยใช้ข้อมูลการสำรวจ
ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติมา
ใช้ประกอบการคำนวณเส้นความยากจนดังกล่าว

สถานการณ์ความยากจนในประเทศไทยถือว่ามียุคทางที่ดีขึ้นโดยมีการยกระดับ
เส้นความยากให้เพิ่มขึ้นทุกปีจาก 879 บาทต่อคนต่อเดือน ในปี 2531 เพิ่มขึ้นเป็น 1,533
บาทต่อคนต่อเดือนในปี 2541 หลังจากนั้นได้เพิ่มเป็น 2,172 บาทต่อคนต่อเดือนและ
2,710 บาทต่อคนต่อเดือน ในปี 2551 และ 2561 ตามลำดับในขณะที่ปี 2562 เส้นความ
ยากจนของประเทศไทยปรับขึ้นมามีอยู่ที่ 2,763 บาทต่อคนต่อเดือน เมื่อพิจารณาถึงจำนวน
และสัดส่วนคนจน พบว่า มีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัดในรอบ 3 ทศวรรษที่ผ่านมา ในปี

2531 ประเทศไทยมีคนจนสูงถึง 34.1 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 65.2 ของประชากรทั้งหมด ขณะที่ในปี 2541 จำนวนคนจนลดลงเหลือเพียง 22.7 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 38.6 ของประชากรทั้งหมดต่อมาจำนวนคนจนลดลงเหลือ 13.1 ล้านคน (ร้อยละ 20.4) และ 6.7 ล้านคน (ร้อยละ 9.9) ในปี 2551 และ 2561 ตามลำดับ สำหรับในปี 2562 พบว่าจำนวนคนจนลดลงเหลือเพียง 4.3 ล้านคนเท่านั้น (ร้อยละ 6.2)

จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในการแก้ไขปัญหาความยากจนมาตั้งแต่ปี 2531 และในปี 2562 ถือว่าประเทศไทยประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความยากจนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ซึ่งมุ่งลดสัดส่วนคนจนให้เหลือร้อยละ 6.5 ภายในปี 2564 อย่างไรก็ตาม จำนวนคนจนในไทยที่ผ่านมามีบางช่วงที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ เช่นในปี 2541 และ 2543 ซึ่งเกิดวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง ทำให้จำนวนคนจนเพิ่มขึ้นเป็น 22.7 ล้านคน และ 25.8 ล้านคนตามลำดับ และในปี 2551 จำนวนคนจนเพิ่มขึ้นเป็น 13.1 ล้านคนภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกาทำให้เกิดวิกฤตทางการเงินของโลกหลังจากนั้น จำนวนคนจนในปี 2559-2561 ได้เพิ่มขึ้นอีกครั้งจาก 5.8 ล้านคน ในปี 2559 เป็น 6.7 ล้านคน ในปี 2561 เนื่องจากอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยต่ำลง โดยเติบโตแค่ร้อยละ 2.7 ทำให้รายได้ของครัวเรือนลดลงและการบริโภคหยุดชะงัก รวมถึงอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประสบปัญหา นอกจากนี้ภัยแล้งยังส่งผลกระทบต่อกลุ่มคนยากจนที่สุดซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

การบูรณาการหลักศีล 5 และหลักเบญจธรรม 5 เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน

ศีลข้อที่ 1 คือ ไม่ฆ่าสัตว์ เบญจธรรมข้อที่ 1 คือ เมตตากรุณา คือ ไม่ฆ่าสัตว์รวมถึงไม่เบียดเบียนกันและกันไม่คิดร้ายพยาบาทอาฆาตซึ่งในชาตินี้ปัจจุบันค่อนข้างที่จะมีเรื่องนี้เยอะ โดยเฉพาะการใช้ความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นกับคนในครอบครัว หรือ คนทั่วไป การใช้อารมณ์ที่สั่งสมโทสะนำมาสู่การฆ่าหรือการทำร้ายกันในที่สุดและสิ่งที่น่าสนใจมาบูรณาการอีกหลักหนึ่งคือความเมตตากรุณาให้คนอื่นมีความสุขและพ้นทุกข์ข้อนี้มีความสำคัญอย่างหนึ่งในการที่จะรักษาศีลและมีเมตตากรุณาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญละเอียดอ่อน คนเราจะเลี้ยงชีวิตในโดยชอบมีความร่ำรวยทางจิตใจคือไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกันมีความเอื้อเฟื้อต่อกันไม่ทำร้ายกันจะเกิดความปลอดภัยในชีวิตอันนี้เป็นข้อที่ 1

ศีลข้อที่ 2 คือ ไม่ลักทรัพย์ คือ สัมมาอาชีวะ (เลี้ยงชีพชอบ คำนึงถึงกฎหมายและจริยธรรม) การไม่ลักทรัพย์ ไม่ขโมยของและไม่ฉกชิงวิ่งราว โดยคำนึงถึงการเลี้ยงชีพโดยชอบ คือมีเท่าไรก็ใช้เท่านั้นมีการคำนึงถึงกฎหมายและจริยธรรมข้อนี้จะสามารถแก้ไขความยากจนที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ ถ้ารู้จักพอเพียงเลี้ยงชีพโดยไม่ต้องไปเบียดเบียนคน

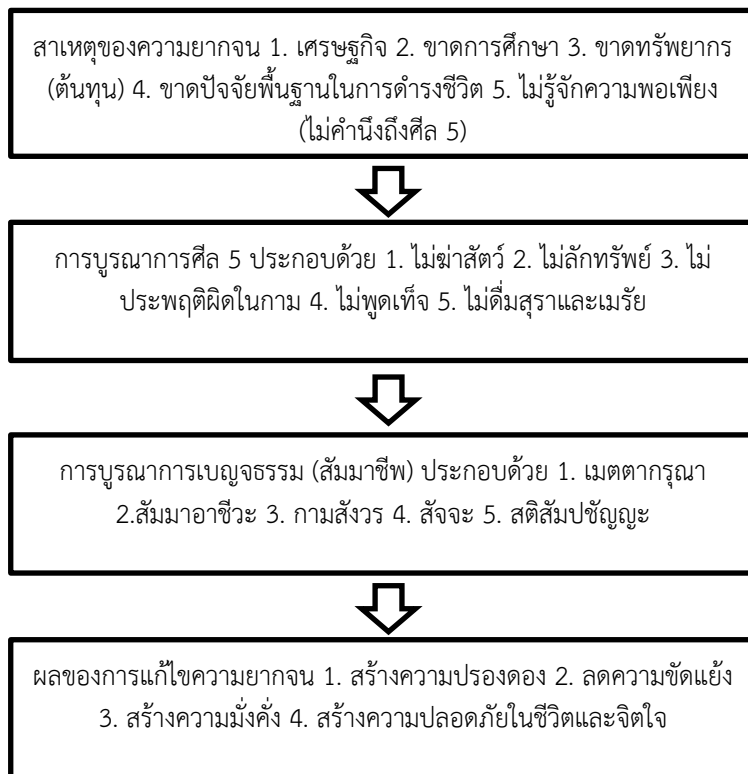
อื่น ไม่ต้องไปโกงหรือไปขโมยคนอื่น เพื่อได้มาซึ่งทรัพย์สิน อันเป็นเหตุให้เกิดความโลภ ความโกรธ ความหลง ทำให้เกิดการไม่ซื่อสัตย์ต่อกัน เพราะฉะนั้น การดำรงชีวิตเพื่อแก้ไข ความยากจนข้อ 2 นี้ คือ ยินดีในทรัพย์สินของตนในโลกอยากได้สิ่งของของคนอื่น แล้วเลี้ยง อาชีพในอาชีพที่ไม่ผิดกฎหมายและจริยธรรมจึงจะทำให้แก้ไขความยากจน

ศีลข้อที่ 3 คือ ไม่ประพฤติดินในกาม คือ กามสังวร (ไม่มักมากในกาม) ข้อ 3 เป็น บ่อเกิดของการทุจริตในหลาย ๆ ด้านเมื่อไม่ซื่อสัตย์ต่อคุ้มครองของตนเองแล้ว ความเป็น สรรวมในการมาสังวรจะไม่เกิดขึ้น เป็นเหตุให้เสียทรัพย์สิน เสียชื่อเสียงและเสียในเรื่องของ ความเป็นครอบครัว เพราะฉะนั้น ถ้าจะแก้ไขความยากจนเป็นข้อหนึ่งที่มีความสำคัญต้อง คำนึงถึงเป็นอย่างยิ่ง

ศีลข้อที่ 4 คือ ไม่พูดเท็จ เบญจธรรมข้อที่ 4 คือ สัจจะ (พูดจริงทำจริง) คือ ไม่พูด เท็จ นอกจากไม่พูดเท็จแล้ว คือ ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดเพ้อเจ้อ หรือไร้สาระ มีความจริงทำพูดอย่างไรก็ทำออกมาในลักษณะนั้น เมื่อมีความจริงแล้วคนจะให้ความนับ ถือเกรงขามทำอาชีพอะไร ก็จะมีความสำเร็จและสิ่งสำคัญ คือ ต้องยืนด้วยลำแข้งของ ตัวเอง จะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนกล่าว คือ เมื่อรู้ว่าตนเองมีอาชีพที่ไม่มั่นคง หรือ อยู่ใน สถานที่ยากจน เมื่อรู้ตัวแล้วต้องพัฒนาขยันหมั่นเพียรสร้างความจริงให้แก่ตัวเองคือพูด อย่างไม่รู้ทำอย่างนั้น ไม่ใช่คำหยาบคายพูดกันหรือสาปแช่งแต่เน้นในเรื่องของการสร้าง อาชีพที่ดีทำให้เกิดประโยชน์ในการใช้ชีวิตของตนเอง

ศีลข้อที่ 5 คือ ไม่ดื่มสุราและเมรัย คือ สติสัมปชัญญะ(อยู่กับปัจจุบัน) ไม่ดื่มสุรา และเมรัยเป็นข้อที่มีความสำคัญอีกข้อหนึ่งทำให้มีความสิ้นเปลือง ทั้งทรัพย์สิน ทั้งเวลา ซึ่งจะทำให้เกิดความประมาท ซึ่งหลักเป็นเบญจธรรมคือให้มีสติกับสัมปชัญญะ มีความรู้ตัว ว่าเราทำอะไรอยู่ข้อนี้รวมลงคือความไม่ประมาทนั่นเอง

สรุปหลักของการแก้ไขความปรารถนาความยากจนการนำหลักศีล 5 กับ เบญจธรรมเป็นหลักที่ช่วยการแก้ปัญหาจากตนเองคือพัฒนาจากตัวคน นำไปสู่แผนพัฒนา ชุมชน สังคม ประเทศชาติต่อไป ผลของการแก้ไขความปัญหาความยากจนจะเกิดความ สร้างความปรองดอง ลดความขัดแย้ง สร้างความมั่งคั่ง คือ มีอาชีพเป็นหลักเป็นแหล่ง ได้ สร้างความปลอดภัยในชีวิต และจิตใจ ประเทศชาติจะน่าอยู่เป็นเมืองพุทธที่แท้จริงและ สามารถนำหลักพุทธมาใช้ได้อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 สรุปแนวความคิดการบูรณาการศีล 5 มาใช้ในการแก้ไขปัญหาค่าความยากจน

สรุป

สาเหตุความยากจนในประเทศไทยเกิดจากหลายปัจจัยไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ การศึกษา การขาดทรัพยากรการขาดปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต และสิ่งสำคัญ คือ การไม่รู้จักการสันโดษ หรือ ไม่รู้จักพอเพียงตามหลักศีล 5 ซึ่งเหล่านี้การบูรณาการหลักศีล 5 เป็นเรื่องที่น่าสนใจและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและนอกจากศีล 5 แล้วยังมีเบญจธรรมซึ่งอยู่ในหลักของจริยธรรมที่ควรประพฤติปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไม่เบียดเบียนคนอื่น การเลี้ยงชีพโดยชอบ คือ มีอาชีพที่สุจริต ไม่อยากได้ของคนอื่น การไม่ประพฤติผิดในกาม มีความสำรวมในการมีความจริงใจ มีสติอยู่กับปัจจุบัน คือ ไม่ประมาทเหล่านี้ เป็นการสร้างความเข้มแข็งในเรื่องของจิตใจ รวมถึงความประพฤติที่จะออกมาทางกายวาจา ทำให้เกิดผลสามารถแก้ไขความยากจนในชุมชน ในสังคม กล่าวคือ จะสามารถสร้างความปรองดอง ลดความขัดแย้ง สร้างความมั่นคง สร้างความปลอดภัยและมีการพัฒนาในเรื่องของจิตใจ นำไปสู่ความเจริญในหน้าที่การงานและอาชีพ เมื่อคำนึงถึงตรงนี้

แล้วศีลจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับสังคมไทยรวมถึงจำเป็นจะต้องรณรงค์ ให้ประชาชน
เข้าใจและร่วมรณรงค์ให้รักษาศีล 5 เพื่อเป็นประโยชน์แก่สังคมไทยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนากระทรวงวัฒนธรรม. (2557). *แนวทางการดำเนินงานโครงการหมู่บ้าน
รักษาศีล 5 : ชาวประชาเป็นสุขในคำริของสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติ
หน้าที่สมเด็จพระสังฆราชฉบับที่ 2* (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชัยวัฒน์ อัดพัฒน์. (2543). *จริยศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พระเทพสิงหราชจารย์ (โสภณ โสภโณ). (2561). *การพัฒนากลไกการขับเคลื่อนโครงการ
หมู่บ้านรักษาศีล 5 ของคณะสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่* (ดุชนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2543). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลศัพท์*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2552). *พุทธธรรม*. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- พระราชวิสุทธินโมลี (ทองดี สุรเตโช). (2526). *หลักธรรมสำหรับพัฒนาธรรมจริยา*.
กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ภิกขุ วังเงิน. (2545). *จริยธรรมวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- มนูญ วงศ์นารี. (2536). *ธรรมะกับการบริหาร*. กรุงเทพฯ: บริษัท ปีโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด
(มหาชน).
- ลำดวน ศรีมณี. (2543). *จริยธรรมและจริยศาสตร์ตะวันออก*. กรุงเทพฯ: ดวงแก้ว.
- Wongnai. (2566). *ศีล 5 มีอะไรบ้าง สมาทาน-รักษาศีล 5 อย่างไรให้ชีวิตดีกายใจมองใส*.
สืบค้น 23 มีนาคม 2566, จาก <https://www.wongnai.com/articles/five-precepts?ref=ct>